

UDC 373.5.016:811.111]:004.738

DOI <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2023-17-203-227>

Educational Websites as a Means of Forming the Communicative Competency of High School Students in the Course of Studying the Subject «The English Language»

Nina Khrystych

Doctor of Philosophy in Pedagogy (PhD), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology,
Translation and Teaching Methods,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav (Ukraine)

✉ 30, Sukhomlynskyi Str., Pereiaslav, Kyiv Region, Ukraine, 08401

E-mail: ninaxrystych@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-6839-8946>

Освітні веб-сайти як засіб формування комунікативної компетентності учнів старших класів у курсі вивчення предмета «Англійська мова»

Ніна Христич

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики
навчання Університет Григорія Сковороди в Переяславі

✉ вул. Сухомилинського, 30, м. Переяслав, Київська обл.,
Україна, 08401

Abstract

The article presents the results of the theoretical analysis of the use of educational web-sites as an additional online resource

in the educational process of English learning. The **goal** of the article is to consider the didactic potential of using educational web-sites for the formation of English communicative competency of high school students of general secondary education institutions nowadays. A number of scientific **methods** were used to realize the goal of the research, the most important of which are: *theoretical analysis of scientific and methodological literature* on the problems of using information and communication technologies in the educational process of foreign languages; *system analysis* in order to study the functional capabilities of educational web-sites; *the sampling method*, which contributed to the rapid processing of information in order to single out certain communicative tasks offered by educational websites for their analysis. **Results.** According to the results of the study, the advantages of educational websites for improving educational results in the subject «The English language» of students of education were determined. The author notes that the introduction of innovative technologies makes it possible to solve effectively such problems as strengthening the role of self-education of high school students, changing the pedagogical methods, introducing the active methods and modern information technologies. In **conclusions** the author states that the English educational web-sites should be used both for self-education of high school students, individual or group classes with a tutor, and as a supplement to the basic educational subject «The English language» in high schools. Finally, the author concludes that English teachers have to encourage their students in practicing the exercises from the educational web-sites as much as possible since this is the wright way of developing the communicative competencies in listening, speaking, reading and writing.

Key words: competency formation, English communicative competency, digitalization of education, educational web-site, subject «The English language».

References

1. Zhuravel, A. & Khrystych, N. (2022). Using English websites for developing listening skills and digital competence. *Nauka siohodenniy: vid doslidzhen do stratehichnyh rishen: materialy IV Mizhnarodnoi studentskoi naukovoï konferentsii – Science today: from research to strategic decisions: proceedings of the IV International Student Scientific Conference*. Ivano-Frankivsk, June 17, 2022. Vinnytsa: GO «Evropeiska naukova platforma», 258–260. DOI 10.36074/liga-inter-17.06.2022 [in English].
2. Kotsyuba, R. B. (2015). Nabuttya navychok audiiuvannia za dopomohoyu Web-orientovanoi metodyky vyvchennya inozemnyh mov. [Listening skills acquisition by using Web-based methodology for foreign languages learning]. *Informatsiini tehnolohii i zasoby navchannia – Information technologies and teaching aids*, 50 (6), 120–127. DOI: 10.33407/itlt.v50i6.1306 [in Ukrainian].
3. Mediaspozhyvannia ukrainsiv v umovah povnomasshabnoi viiny. Opytuvannia OPORA. [Media consumption of Ukrainians in conditions of full-scale war. OPORA survey.] (2022). Retrieved from <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/06/22/7353987/> [in Ukrainian].
4. Ovcharuk, O. V. & Khrystych, N. S. (2022). Realizatsia Planu dii z tsufrovoi osvity 2021-2027 u krainah EC. [Implementation of the Digital Education Action Plan 2021-2027 in EU countries]. *Zvitna naukovo-praktychna konferentsiia instytutu tsyfrivizatsii osvity NAPS Ukrainy: zbirnyk materialiv – Report scientific and practical conference of the Institute of Digitalization of Education of the National Academy of Sciences of Ukraine: a collection of materials*, Feb 10, 2022, Kyiv ITO NAPS Ukraine. Kyiv, Ukraine. 55–58. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua/33845/1/637266be-7e5a-4c55-ac07-18e22a9ebdb1.pdf> [in Ukrainian].
5. Soroko, N. & Chayuk, T. (2021). Rol zasobiv virtualnoi realnosti u vyladanni angliiskoi movy studentam zakladiv

vysshchoi osvity. [The role of virtual reality tools in teaching English to students of higher education institutions]. *Suchasni metodyky vyvchennya inozemnyh mov i pereklady v Ukraini ta za ii mezhamy: zbirnyk materialiv III Mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii – Modern methods of teaching foreign languages and translation in Ukraine and abroad: a collection of materials of the III International scientific and practical Internet conference* (Pereiaslav, Dec. 3, 2021). Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 147–149. [in Ukrainian].

6. Khrystych, N. S. (2022). Dydaktychnui potentsial osvitnih vebseitiv u navchanni angliiskoi movy uchniv starshoi profilnoi shkoly. [The didactic potential of educational websites in teaching English to students of a senior specialized school]. *Suchasni metodyky vyvchennya inozemnyh mov i pereklady v Ukraini ta za ii mezhamy: zbirnyk materialiv III Mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii – Modern methods of teaching foreign languages and translation in Ukraine and abroad: a collection of materials of the IV International scientific and practical Internet conference* (Pereiaslav, Nov. 30, 2022). Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 175–178. [in Ukrainian].

7. Khrystych, N. S. & Skliarenko, O. B. (2021). Pedahohichni umovy formuvannya komunikatyvnyh competentnostei maibutnih uchyteliv inozemnyh mov. [Pedagogical conditions of formation of communicative competencies of future teachers of foreign languages]. *Naukovyi zbirnyk «Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобытського державного педагогічного університету імені Івана Франка – Current issues of humanitarian sciences: interuniversity collection of scientific works of young scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University*, 40, 2021, 240–250. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-39>

8. Allen, E. & Seaman, J. (2017). Digital Learning Compass: Distance Education Enrollment Report 2017. Babson Survey Research Group, e-Literate, and WCET. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED580868> [in English].

9. Ballagas, R. (2004). BYOD: Bring Your Own Device. Retrieved from <http://www.vs.inf.ethz.ch/publ/papers/rohs-byod-2004.pdf> [in English].

10. Barella, Y. & Linarsih, A. (2020). Extensive Listening Practice in EFL Classroom with Variety of News Websites. *Pedagogy Journal of English Language Teaching*, Indonesia : Institute Agama Islam Negeri Metro, 8(1), 43–50. DOI: <https://doi.org/10.32332/pedagogy.v8i1.1961> [in English].

11. Ditzler, C., Eunsook Hong, E., & Strudler, N. (2016). How Tablets are Utilized in the Classroom. *Journal of Research on Technology in Education*, 48(3), 181–193. DOI: <https://doi.org/10.1080/15391523.2016.1172444> [in English].

12. Enochsson, A. (2018). Teenage Pupils' Searching for Information on the Internet. *Proceedings of ISIC, The Information Behaviour Conference, Krakow, Poland, 9–11 October: Part 2. Information Research*, 24(1). Retrieved from <http://InformationR.net/ir/24-1/isic2018/isic1822.html>. [in English].

13. Eurostat. Statistics Explained. Being young in Europe today – digital world. (2020). Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Being_young_in_Europe_today_-_digital_world [in English].

14. Kukulska-Hulme, A. (2012). Smart Devices or People? A Mobile Learning Quandary. *International Journal of Learning and Media*, 4, 73–74. DOI: 10.1162/IJLM_a_00105 [in English].

15. Kuznekoff, J. & Titsworth, S. (2013). The Impact of Mobile Phone Usage on Student Learning. *Communication Education*, 62 (3), 233–252. DOI: <https://doi.org/10.1080/03634523.2013.767917> [in English].

16. Liu, Y. (2010). Social Media Tools as a Learning Resource. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, 3(1), 101–114. DOI: 10.18785/jetde.0301.08. [in English].

17. Naismith, L. Literature Review in Mobile Technologies and Learning: Futurelab Series Report, (2004). DOI: <https://www.nfer.ac.uk/publications/FUTL15/FUTL15.pdf> [in English].

18. Park, Y. A. Pedagogical Framework for Mobile Learning: Categorizing Educational Applications of Mobile Technologies into Four Types (2011). DOI: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v12i2.791>[in English].

19. Sang-Oun, Lee, A. Hong & Hwang, J. (2017). ICT Diffusion as a Determinant of Human progress. *Information Technology for Development*. 23 (4). pp. 687–705. DOI: 10.1080/02681102.2017.1383874 [in English].

20. Simon, K. DIGITAL 2020: Global Digital Overview. Databaseportal. 2021. Retrieved from <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview> [in English].

21. Walan, S. (2020). Embracing Digital Technology in Science Classrooms – ISecondary School Teachers' Enacted Teaching and Reflections on Practice. *J Sci Educ Technol* 29, 431–441. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10956-020-09828-6> [in English].

Web-sites References

22. BBC Learning English: URL : <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>

23. British Council Learn English. URL: <http://learnenglish.britishcouncil.org>

24. Cambridge English. URL : <https://www.cambridgeenglish.org/>

25. English Listenings. URL : <https://englishlistenings.com/>

26. EngVid. URL : <https://www.engvid.com/>

27. ESLPod.com URL : <https://secure3.eslpod.com/>

28. Film-english. URL : <https://film-english.com/about-2/>

29. Lingualeo. URL : <https://lingualeo.com>

30. Memrise. URL: <https://www.memrise.com>

31. Oxford Online English. URL : <https://www.oxfordonlineenglish.com/home-mobile>

32. Sketchley Martin. 10 great web-sites for learning English. URL : <https://eltexperiences.com/10-websites-for-english-language-students/>

33. Vincent Daniel. 10 great web-sites for learning English. URL : <https://eltlearningjourneys.com/2015/05/19/websites-for-learning-english/https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>

Вступ

Актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, необхідністю впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання в освітній процес, а з іншого боку, нагальною потребою розвитку умінь старшокласників у пошуку корисних для них освітніх веб-сайтів, що підвищують рівень їх англійської компетентності. Підкреслюємо актуальність превентивної освіти з питань «e-safety», тобто навичок безпечного користування інтернет-ресурсами (профілактика щодо шахрайських маніпуляцій, керування часом, емоційного та інтелектуального перевантаження тощо); підвищення цифрової грамотності (використання захищеного програмного забезпечення, безпечних онлайн платформ тощо), медіаграмотності, медіабезпеки та інформаційної гігієни учнів і вчителів, які можуть бути закладені у навчальні програми закладів загальної середньої освіти та/або інтегровані у викладання навчальних предметів. Тому вбачаємо за необхідне подальше вивчення проблематики використання освітнього потенціалу освітніх веб-сайтів, формування свідомого розуміння учнями переваг та ризиків надмірного перебування в Інтернет-просторі.

Слід відзначити, що в умовах повномасштабної війни медіаспоживання українців значно зросло (Опитування ОПОРИ, 2022). Учні використовують Інтернет-ресурси для навчання, спілкування, пошуку інформації та новин, перегляду розважального контенту тощо.

Згідно даних комісії Євростату у 2021 році 95% молоді в ЄС щоденно користувалися Інтернетом, у порівнянні з 80% для всього населення. У 2021 році 71% молодих європейців повідомили, що мають принаймні базові цифрові навички. У 2021 році на рівні ЄС 17% юнаків та 8% дівчат писали мовою

програмування. У період з 2019 по 2021 рік частка молоді в ЄС, яка пройшла онлайн-курси, зросла в 2,6 рази з 13% до 34% (Eurostat, 2022). Дослідження К. Саймона підтверджують ці дані (Simon, 2020). А. Ехонсон також підтверджує думку про високу цифрову грамотність молоді, хоча застерігає, що більшість учнів, особливо хлопці, завищують рівень своєї цифрової компетентності:

«Most pupils evaluated their competence as quite good. Compared to a national survey this could be expected. It could also be expected, according to research, that the pupils estimated their competence higher than their actual competence. Boys estimated their competence higher than the girls, which is a known phenomenon even if they did not succeed better» (Enochsson, 2018: 190).

Зважаючи на великий інтерес молоді до Інтернет середовища, педагоги повинні спрямовувати роботу учнів з Інтернет-ресурсами не лише як розважальний засіб комунікації, а й складову інформаційно-освітнього середовища, що містить значний освітній потенціал, який можна використовувати як в урочній діяльності, так і у позаурочній діяльності здобувачів освіти із урахуванням правил безпечного користування Інтернетом й онлайн медіа. Думку про те, що, користуючись гаджетами як навчальним інструментом, учні легко переходять з навчального контенту на розважальний підтверджує Ю. Барелла та А. Лінарсій: *«The results showed that students use captioned-provided websites as their media instruction in listening for pleasure with a variety of news» (Barella & Linarsih, 2020 : 44).*

У рамках дослідження слід взяти до уваги розробки Р. Баллагаса, який вивчав технологію BYOD (Bring Your Own Device). Учений звертає увагу на мобільні пристрої, які можна використовувати як навчальні інструменти. Більш того, на думку ученого, «вчителі повинні всіляко заохочувати і мотивувати учнів користуватися своїми мобільними пристроями в стінах школи» (R. Ballagas, 2004: 11). З ним

погоджуються й інші вчені і пропонують свої методики використання мобільних пристроїв (Naismith, 2004; Park, 2011; Kukulska-Hulme, 2012; Kuznekoff & Titsworth, 2013). С. Діцлер та ін.; пропонують методичні рекомендації щодо використання планшетів на уроках (Ditzler et al, 2016).

Таким чином, доцільно використовувати ці гаджети як інструмент для навчання, який може урізноманітнити освітній процес та допомогти в оволодінні англійською мовою. Світове наукове-педагогічне товариство працює над доцільним використанням цифрових технологій в освітній сфері. У країнах ЄС було прийнято План дій з цифрової освіти 2021-2027 років, що спрямований на:

«виявлення, обмін та нароццування належної практики; підтримку держав-членів та секторі освіти та навчання інструментами, структурами, керівництвом, технічною експертизою та дослідженням; сприяння співпраці між усіма зацікавленими сторонами шляхом створення нового Центру цифрової освіти; посилення національних та регіональних ініціатив та суб'єктів цифрової освіти; підтримку міжгалузевої співпраці та нових моделей обміну цифровим навчальним контентом, вирішуючи такі питання, як загальні стандарти, сумісність, доступність та забезпечення якості; посилення співпраці та обміну в цифровій галузі освіта на рівні ЄС та ін.» (Овчарук & Христич, 2021: 58).

У наявних на сьогоднішній день наукових розвідках розглядаються різні напрямки дослідження використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Е. Ален і Дж. Сіман розглядає е-освіту в трьох основних вимірах (поведінковому, емоційному та пізнавальному):

« ... a hypothesized three-factor model of online student engagement based on Fredricks et al.'s (2004) engagement framework focusing on three core dimensions of behavioral, emotional, and cognitive engagement was

adequately confirmed in the context of CF» (Allen & Seaman, 2017: 11).

Китайські педагоги Ю. Лю Лі (Y. Liu, 2010: 109) та Сен-Кан Лі (Sang-Oun Lee et al, 2017) пропонують різні способи використання інструментів онлайн ресурсів. У своїх наукових розвідках Ю. Лю згадує, що найбільшої популярності серед учнівської молоді мають Facebook, Wikipedia and YouTube:

«The results show that the three top-used social media tools are Facebook, Wikipedia and YouTube; the top four reasons for using social media tools are for social engagement, direction communication, speed of feedback, and relationship building (Liu, 2010: 101)».

Учений застерігає про доцільність та адекватність використання онлайн ресурсів відповідно навчальним цілям: *«So, the advice here is to use the tool when appropriate for the content, subject area, and learning activities. Understanding students and their skill sets before implementation can help increase cost-effectiveness» (Liu, 2010: 109)».*

Швецька дослідниця С. Валан досліджує проблему використання вчителями цифрових технологій у роботі зі старшокласниками. Результати наукових пошуків свідчать, що всі уроки з використанням цифрових технологій незалежно від навчального предмету є цікавішими для учнів. Проте у школярів з низьким рівнем успішності мотивація до навчання не підвищилась, незважаючи на інноваційні технології, які використовувалися педагогами у процесі організації освітнього процесу:

«About 30% of the teachers found that of DT (digital technology) greatly increases students' motivation in school work and stimulates their learning. Many of the teachers (40%) at secondary school claimed that to a large extent, they have developed their teaching strategies based on the use of DT» (Walan, 2020: 441).

Р. Коцюба досліджує сучасні методики навчання іноземних мов, пов'язаних з цифровими технологіями, і доходить висновку, що

«методики, спрямовані на використання комп'ютерноорієнтованих засобів для вивчення іноземних мов (CALL, Computer assisted language learning – вивчення мови із застосуванням комп'ютера) охоплюють широкий спектр прикладного програмного забезпечення для викладання й навчання, починаючи з традиційних навчально-контролюючих програм до засобів сучасного дистанційного навчання на основі Веб-сайтів, що забезпечує для студентів гнучкий самостійний доступ до інформації, спрямовані на покращення результатів навчання (Коцюба, 2015: 120).

Ключовим словом цитованого фрагменту є «гнучкий самостійний доступ», що є важливим моментом у навчанні старшокласників, які вже можуть самостійно обирати навчальний контент за своїми інтересами та потребами майбутньої професії.

Н. Сороко та Т. Чаюк стверджуючи, що «технології навчання іноземної мови у віртуальній реальності є одним із інструментів, який може доповнювати існуючі методичні засоби», водночас застерігають від надмірного використання віртуального навчання (ВР):

«... що, незважаючи на всі переваги та потенціал ВР, використання технології має бути розумним і відповідати принципу дидактичної доцільності – нові технології слід використовувати тільки в тих навчальних ситуаціях, коли традиційні методи менш ефективні (Сороко & Чаюк, 2021: 147–148).

Результат аналізу науково-методичних праць свідчить про посилення уваги дослідників щодо питання використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземних мов. Аналіз наукових джерел з досліджуваного питання дає підстави стверджувати, що

головна увага приділяється взаємодії учасників інтерактивного спілкування за умови широкого використання інноваційних технологій, що з часом стають традиційними.

У роботах дослідників зазначено, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість ефективно вирішувати такі проблеми як посилення ролі самостійної роботи учнів, зміна педагогічних методик, впровадження активних методів і сучасних інформаційних технологій.

Незважаючи на те, що нині є чимало досліджень у галузі використання інформаційно-комунікаційних технологій для вивчення іноземних мов, спостерігається постійна потреба у гнучкості їх застосування, адже умови навчання постійно змінюються. У ситуації, що складається останнім часом в освітній галузі, проблема використання освітніх веб-сайтів у навчанні англійської мови учнів старших класів закладів загальної середньої освіти» є актуальною. Більш того, досліджувана проблема актуалізується пошуком шляхів підвищення ефективності навчання та викладання англійської мови із використанням інформаційно-комунікаційних технологій та визначення способів їх практичного впровадження у закладах загальної середньої освіти.

Аргументувавши актуальність нашого дослідження, **метою** ставимо розгляд можливості використання освітніх веб-сайтів для формування англомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи закладів загальної середньої освіти на сучасному етапі. Мета дослідження передбачає розв'язання наступних **завдань**: 1. Проаналізувати теоретичне підґрунтя використання освітніх онлайн ресурсів у навчальному процесі з вивчення англійської мови. 2. Виявити дидактичний потенціал освітніх веб-сайтів у навчанні англійської мови.

Матеріал і методи дослідження

При вирішенні поставлених завдань дослідження було використано низку наукових методів, найважливішими з яких

е: *теоретичний аналіз* науково-методичної літератури з проблематики використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі з іноземних мов; *системний аналіз* використовувався для дослідження функціональних можливостей освітніх веб-сайтів, зокрема для формування різних видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма), *метод суцільної вибірки*, що сприяв швидкій обробці інформації з метою виокремлення певних комунікативних задач, що пропонують освітні веб-сайти, для їх аналізу.

Результати та їх обговорення

У контексті нашого дослідження розглядаємо освітні веб-сайти як складову ІКТ в освітній діяльності старшокласників, що сприяють формуванню їх мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентності і виступають складним індивідуальним процесом взаємозв'язку мови і мовлення. Результати наших попередніх досліджень викладено у наукових працях (Христич & Скляренко 2021; Журавель & Христич, 2022; Христич, 2022).

Освітні веб-сайти дозволяють учням одночасно сприймати візуальну та слухову інформацію, розширювати коло пізнавальної діяльності, надавати доступ до автентичних джерел, що підвищує їх комунікативну компетентність.

«Комунікативна компетентність – це інтегративне особистісне утворення в сукупності цінностей, знань, умінь, навичок, досвіду спілкування іноземною мовою, професійних якостей, що проявляються у готовності до реалізації власного комунікативного потенціалу в процесі професійної діяльності та дозволяють успішно функціонувати в багатомовному середовищі» (Христич & Скляренко 2021).

Така робота надає можливість учневі вивчати мову у зручному для них темпі, забезпечуючи таким чином дидактичний принцип індивідуалізації навчання та

ефективному оволодінню англійською мовою. Для постійного підвищення комунікативної компетентності стануть в нагоді Інтернет-ресурси, серед яких найбільш популярними серед старшокласників є: веб-сайти, блоги, YouTube канали, Online курси, Podcasts, мобільні додатки, соцмережі та ін.

Із вищеподаного списку розглянемо детально англomовні освітні веб-сайти. Слід зазначити, що контент веб-сайтів актуальний, аутентичний, мотивуючий, якісний, підготовлений досвідченими фахівцями. Навчальний матеріал містить багато графіки, таблиць, малюнків, схем, діаграм, рисунків тощо. У більшості випадків текст мультимедійний, з великою кількістю посилань на інші джерела інформації. Порівнюючи друкований текст в підручниках, слід зазначити, що учням цікавіше працювати в Інтернеті, оскільки всі Web-матеріали інформаційно насичені, «живі», що і є причиною підвищення мотивації навчання англійської мови учнів під час виконання різноманітних комунікативних завдань.

Використання освітніх онлайн веб-сайтів у навчанні англійської мови сприяє задоволенню індивідуальних потреб старшокласників. Вони дають змогу реалізовувати індивідуальні очікування та потреби. Ми глибоко переконані, що такі завдання не лише розвивають творче мислення підлітків, а й заохочують їх вживати англійську мову як у класі, так і позакласній сфері діяльності. На психологічному рівні це сприяє подоланню мовного бар'єру, оскільки учні почувають себе впевненіше. У них підвищується мотивація вивчення англійської мови, і вони можуть довше залишатись зосередженими під час занять, оскільки різноманітність відео- та аудіоматеріалів не дає учням відчувати одноманітність, перевтому і нудьгу. Процес навчання стає більш ефективним і самостійним. Використовуючи освітні онлайн веб-сайти вдома, учні розвивають власний темп вивчення мови та використовують додаткові навчальні

платформи, які допомагають покращувати мовленнєві уміння.

У процесі дослідницько-пошукової роботи нам не вдалося виявити точну кількість англomовних освітніх веб-сайтів: їх кількість зростає з кожним днем, тому перейдемо до аналізу найпопулярніших з них. Для початку врахуємо думку провідних дослідників. Зарубіжні учені-методисти Мартін Скетчлі (Martin Sketchley) та Даніель Вінсент (Daniel Vincent) виділяють 10 найпопулярніших веб-сайтів з вивчення англійської мови (Табл. 1.).

Таблиця 1.

Підбірка 10 найпопулярніших англomовних веб-сайтів

№ з/п	Мартін Скетчлі	Даніель Вінсент
1	ESOL Courses	Amigos Ingleses
2	BBC Learning English	BBC Learning English
3	Five Minute English	British Council Learn English
4	ESL Podcast	DuoLingo
5	English Page	Flo-Joe
6	Flo-Joe	Live Mocha
7	English at Home	Lyrics training
8	DuoLingo	News in Levels
9	Breaking News English	Talk English
10	University of Victoria Study Zone	TED

Як видно із поданої вище таблиці, обоє учених рекомендують веб-сайти BBC Learning English та Flo-Joe. Щодо інших веб-сайтів думки учених розділилися. Звернемо увагу на веб-сайт ESL Podcast із списку Мартіна Скетчлі та British Council Learn English, відзначений увагою Даніеля Вінсента. Як виявиться далі, вказані веб-сайти є популярними серед української учнівської молоді.

Хоча існує безліч англomовних освітніх веб-сайтів (більше 100), ми маємо свою точку зору щодо вибору найпопулярніших з них в Україні. Для їх коректного вибору ми попередньо опитали учнів та педагогів щодо

використання ними цього ресурсу і дійшли висновку, що для подальшого аналізу ми беремо 10 освітніх веб-сайтів, які, на нашу думку, є ефективним засобом формування мовних, мовленнєвих та соціокультурних компетентностей українських старшокласників. До їх переліку входять:

1. BBC Learning English.
2. British Council Learn English.
3. Cambridge English.
4. English Listeners.
5. EngVid.
6. ESLPodcast.com.
7. Film-english.
8. Lingualo.
9. Memrise.
10. Oxford Online English.

Варто зазначити, що вищеперераховані веб-сайти є безкоштовними, простими, які можна використовувати як в індивідуальній, так і колективній роботі учнів. Провівши короткий огляд англійських освітніх веб-сайтів, подаємо їх порівняльний аналіз щодо їх потенціалу у формуванні компетентностей в основних видах мовленнєвої діяльності (Табл. 2.)

Таблиця 2.

**Порівняльний аналіз освітніх веб-сайтів для
формування компетентностей в основних видах
мовленнєвої діяльності**

Види мовленнєвої діяльності					
№ з/п	Назва веб-сайта	Аудіювання	Говоріння	Читання	Письмо
1.	BBC Learning English	+	+	+	+
2.	British Council Learn English	+	+	+	+
3.	Cambridge English	+	+	+	+
4.	English Listening	+	-	-	-
5.	EngVid	+	+	+	-
6.	ESLPod.com	+	+	+	-
7.	Film-english	+	+	+	-

Продовження таблиці 2.

8.	Lingualo	+	+	+	+
9.	Memrise	+	+	+	-
10.	Oxford Online English	+	+	+	+

Сайти, які забезпечують матеріалом з усіх видів мовленнєвої діяльності, – це BBC Learning English, British Council Learn English, Cambridge English, Lingualo та Oxford Online English.

З огляду на важливість формування комунікативної компетентності учнів, ми також провели порівняльний аналіз освітніх веб-сайтів (Табл. 3.)

Таблиця 3.

Порівняльний аналіз освітніх веб-сайтів для формування комунікативної компетентності учнів

№ з/п	Назва веб-сайта	Мовна	Мовленнєва	Соціокультурна
1.	BBC Learning English	+	+	+
2.	British Council Learn English	+	+	+
3.	Cambridge English	+	+	+
4.	English Listening	+	-	-
5.	EngVid	+	+	-
6.	ESLPod.com	+	-	-
7.	Film-english	+	-	+
8.	Lingualo	+	-	+
9.	Memrise	+	-	-
10.	Oxford Online English	+	+	+

Порівняльний аналіз освітніх веб-сайтів, які сприяють формуванню комунікативної компетентності учнів засвідчив, що відзначені вище освітні сайти BBC Learning English, British Council Learn English, Cambridge English та Oxford Online English забезпечують формування комунікативної компетентності учнів у повному обсязі.

У цілому ми відзначаємо, що перевагами освітніх веб-сайтів для покращення навчальних показників здобувачів освіти, на нашу думку, є:

1. Здатність комплексно розвивати всі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

2. Можливість обирати завдання, що сприяють розвитку умінь і навичок певного виду мовленнєвої діяльності (наприклад, покращення умінь і навичок аудіювання; підвищення рівня грамотного письма, розвиток комунікативних навичок на різних функціональних рівнях (привітання, прощання, вибачення, згода /незгода тощо).

3. Пошук конкретної інформації. Освітні веб-сайти надають багато інформації, що може бути корисною для учнів, залежно від їхніх інтересів. Так, наприклад, EngVid та ESLPod.com можуть бути джерелом натхнення для проєктної діяльності або практичного вирішення проблем. Проте критичним нюансом є уміння учнів відрізнити достовірну й корисну інформацію від потенційно небезпечної, хибної та/або рекламної.

4. Віртуальне проникнення в англомовне середовище та створення ілюзії присутності у ньому. Інколи таке середовище може бути розважального характеру, що пришвидшує процес створення ілюзії іншомовного середовища і, таким чином, залучає учня до активної діяльності.

5. Забезпечення реалізації індивідуального підходу до вивчення англійської мови. Методи навчання у старших класах мають специфіку, що пов'язана з інтересами, уподобаннями та здібностями учнів до обраної ними теми.

6. Розвиток навичок самостійного навчання. Самостійність учня виявляється у його пізнавальній діяльності, прагненні самостійно здобувати необхідні знання, формувати своє власне коло інтересів; друге – в умінні самостійно застосовувати наявні знання в навчанні та практичній діяльності.

7. Підвищення мотивації до вивчення англійської мови. На першому плані тут виступає внутрішня мотивація: учень сам аналізує і порівнює свої особисті результати та

досягнення. В учня відсутні часові обмеження на виконання того чи іншого завдання. Він може багаторазово повторювати матеріал до тих пір, поки знання не перейдуть в уміння, а уміння – в навичку-майстерність.

8. Залученість родини. При використанні онлайн-ресурсів батьки та інші члени родини можуть залучатися до навчання дитини. Вчителі підтримують зв'язок з батьками через комунікаційні додатки та Інтернет-платформи. Варто підкреслити, що залученість батьків до освітнього процесу сприяє й розвитку педагогіки партнерства.

9. Поліпшення навичок грамотності, спілкування та читання. Інтернет-ресурси надають велику кількість інформації, яку учням потрібно опрацювати, розвиваючи навички аналізу, синтезу та узагальнення (генералізації) матеріалу.

10. Можливості дистанційного навчання. За допомогою Інтернет-інструментів разом учителі залучають учнів до освітньої діяльності як в урочний, так і в позаурочний час за допомогою дистанційних програм навчання, забезпечуючи тим самим повноцінний доступ до освіти, зокрема у період пандемії та воєнного стану.

Використання описаних вище освітніх онлайн веб-сайтів полегшує процес вивчення англійської мови та поживляє навчальний процес. За допомогою індивідуальних сучасних цифрових пристроїв, учні можуть повторно долучатися до перегляду автентичних матеріалів як під час занять, так під час виконання самостійних завдань.

Висновки

Таким чином, доходимо висновку, що використання освітніх веб-сайтів у навчанні англійської мови має низку переваг. Увага до освітніх веб-сайтів у контексті нашого дослідження у значній мірі залежить від розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Це означає, що всі напрямки діджиталізації освіти доповнюють один одного, їхня спільна розробка здатна збагатити як загальну методика

навчання іноземних мов, так і теорію використання в освітньому процесі певних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують високу інформативну ємність англomовного матеріалу, стимулювання пізнавальної активності учнів, підвищення наочності уроку, інтенсивності його проведення, індивідуалізації та диференціації.

Узагальнені результати проведеного дослідження дозволили визначити особливості використання освітніх веб-сайтів у навчанні старшокласників. Ми констатуємо вагому роль Інтернет ресурсів як досить надійних каналів набуття знань учнями. Англomовні освітні веб-сайти слід використовувати як для самостійного навчання старшокласників, індивідуальних чи групових занять з репетитором, так і як доповнення до базової навчальної дисципліни «Англійська мова» у закладах загальної середньої освіти.

Результати здійсненого аналізу дидактичного потенціалу освітніх онлайн ресурсів у навчанні англійської мови дозволяють зробити висновок про їх можливість забезпечувати формування комунікативної компетентності старшокласників в основних видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі).

Усі освітні веб-сайти, описані у дослідженні, можуть бути використані у навчанні англійської мови як на уроках, так і для самостійного вивчення, наприклад, для підготовки до ЗНО, МНТ, IELTS, TOEFL чи Cambridge exam. Вважаємо застосування Інтернет-технологій у навчанні англійської мови цілком виправданим, тому що більшою мірою спонукає учня до самонавчання і передбачає такі види діяльності, які можна застосовувати без безпосереднього втручання вчителя: для пошуку мовної інформації у мережі; користування інформаційно-пошуковими й інформаційно-довідковими системами.

Подальше дослідження та виокремлення переваг використання освітніх веб-сайтів може бути пов'язане із

розробкою методичних рекомендацій для інтенсивного використання інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов учнями старшої школи.

Література

1. Журавель А., Христич Н. Using English web-sites for developing listening skills and digital competence. *Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень: матеріали IV Міжнародної студентської наукової конференції*, Івано-Франківськ, 17 червня, 2022. Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2022. С. 258–260. DOI 10.36074/liga-inter-17.06.2022
2. Коцюба Р. Б. Набуття навичок аудіювання за допомогою веб-орієнтованої методики вивчення іноземних мов. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2015. Вип. 50 (6). 120–127. DOI: 10.33407/itlt.v50i6.1306
3. Медіаспоживання українців в умовах повномасштабної війни. Опитування ОПОРИ. URL : <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/06/22/7353987/> (Дата звернення 21.08.2022).
4. Овчарук О. В., Христич Н. С. Реалізація Плану дій з цифрової освіти 2021-2027 у країнах ЄС. *Звітна науково-практична конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України: збірник матеріалів*, 10 лютого 2022, Київ ІЦО НАПН України, Київ, 2022. С. 55–58. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/33845/1/637266be-7e5a-4c55-ac07-18e22a9ebdb1.pdf> (Дата звернення 21.08.2022).
5. Сороко Н., Чаюк Т. Роль засобів віртуальної реальності у викладанні англійської мови студентам закладів вищої освіти. *Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами : зб. матеріалів III Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конференції* (Переяслав, 3 грудня 2021) / Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2021. С. 147–149.
6. Христич Н. С. Дидактичний потенціал освітніх веб-сайтів у навчанні англійської мови учнів старшої профільної

школи. *Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції* (Переяслав, 30 листопада 2022); Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2022. С. 175–178.

7. Христич Н. С., Скляренко О. Б. Педагогічні умови формування комунікативних компетентностей майбутніх учителів іноземних мов. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного ун-ту імені Івана Франка*, 2021. Вип. 40. С. 240–250. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-39>

8. Allen E. & Seaman J. Digital Learning Compass: Distance Education Enrollment Report 2017. Babson Survey Research Group, e-Literate, and WCET. 2017. URL : <https://eric.ed.gov/?id=ED580868> (Дата звернення: 11.02.2022)

9. Ballagas R. BYOD: Bring Your Own Device, 2004. URL : <http://www.vs.inf.ethz.ch/publ/papers/rohs-byod-2004.pdf> (Дата звернення 10.01.2023).

10. Barella Y. & Linarsih A. Extensive Listening Practice in EFL Classroom with variety of news websites. *Pedagogy Journal of English Language Teaching*, Indonesia: Institute Agama Islam Negeri Metro, 2020. 8(1). pp. 43–50. DOI: <https://doi.org/10.32332/pedagogy.v8i1.1961>

11. Ditzler C., Eunsook Hong E., & Strudler N. How tablets are utilized in the classroom. *Journal of Research on Technology in Education*, 2016. 48(3). pp. 181–193. DOI: <https://doi.org/10.1080/15391523.2016.1172444>

12. Enochsson A. Teenage pupils' searching for information on the Internet. *Proceedings of ISIC, The Information Behaviour Conference, Krakow, Poland, 9–11 October: Part 2. Information Research*, (2018). 24(1). URL : <http://InformationR.net/ir/24-1/isic2018/isic1822.html>. (Дата звернення 09.01.2023).

13. Eurostat. Statistics Explained. Being young in Europe today – digital world. 2020. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/>

statisticsexplained/index.php /Being_young_in_Europe_today_-_digital_world. (Дата звернення 09.01.2023).

14. Kukulska-Hulme A. Smart Devices or People? A Mobile Learning Quandary. *International Journal of Learning and Media*, 2012. Iss. 4. pp. 73–74. DOI: 10.1162/IJLM_a_00105

15. Kuznekoff J., Titsworth S. The Impact of Mobile Phone Usage on Student Learning. *Communication Education*, 2013. Iss. 62 (3). pp. 233–252. DOI: <https://doi.org/10.1080/03634523.2013.767917>

16. Liu Y. Social media tools as a learning resource. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*. 2010. Vol. 3, Iss. 3(1), pp. 101–114. DOI: 10.18785/jetde.0301.08.

17. Naismith L. Literature Review in Mobile Technologies and Learning: Futurelab Series Report, 2004. DOI: <https://www.nfer.ac.uk/publications/FUTL15/FUTL15.pdf>

18. Park Y. A. Pedagogical Framework for Mobile Learning: Categorizing Educational Applications of Mobile Technologies into Four Types. 2011. DOI: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v12i2.791>

19. Sang-Oun Lee & A. Hong, J. Hwang. ICT diffusion as a determinant of human progress. *Information Technology for Development*, 2017. Iss. 23 (4). pp. 687–705. DOI: 10.1080/02681102.2017.1383874

20. Simon K. DIGITAL 2020: Global Digital Overview. Databaseportal. 2021. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview> (Дата звернення 07.01.2023).

21. Walan S. Embracing Digital Technology in Science Classrooms—Secondary School Teachers' Enacted Teaching and Reflections on Practice. *J Sci Educ Technol* 29, 431–441 (2020). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10956-020-09828-6>

Список веб-сайтів

22. BBC Learning English: URL : <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>

23. British Council Learn English. URL: <http://learnenglish.britishcouncil.org>

24. Cambridge English. URL : [https:// www.cambridgeenglish.org/](https://www.cambridgeenglish.org/)
25. English Listeners. URL : <https://englishlisteners.com/>
26. EngVid. URL : <https://www.engvid.com/>
27. ESLPod.com URL : <https://secure3.eslpod.com/>
28. Film-english. URL : <https://film-english.com/about-2/>
29. LinguaLeo. URL : <https://lingualeo.com>
30. Memrise. URL: <https://www.memrise.com>
31. Oxford Online English. URL : <https://www.oxfordonlineenglish.com/home-mobile>
32. Sketchley Martin. 10 great web-sites for learning English. URL : <https://eltexperiences.com/10-websites-for-english-language-students/>
33. Vincent Daniel. 10 great web-sites for learning English. URL : <https://eltlearningjourneys.com/2015/05/19/websites-for-learning-english/>
<https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>

Христич Н. С.

Освітні веб-сайти як засіб формування комунікативної компетентності учнів старших класів у курсі вивчення предмета «Англійська мова»

Анотація

У статті викладено результати теоретичного аналізу використання освітніх веб-сайтів як додаткового онлайн ресурсу у навчальному процесі з вивчення англійської мови. **Мета** статті полягає у розгляді дидактичного потенціалу використання освітніх веб-сайтів для формування англомовної комунікативної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти на сучасному етапі. Для реалізації мети дослідження було використано низку наукових **методів**, серед яких: *теоретичний аналіз* науково-методичної літератури з проблематики використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі з іноземних мов; *системний аналіз* – для

дослідження функціонального потенціалу освітніх веб-сайтів; *метод суцільної вибірки*, що сприяв швидкій обробці інформації з метою виокремлення певних комунікативних задач, що пропонують освітні веб-сайти. За **результатами** дослідження визначено переваги освітніх веб-сайтів для покращення результатів навчання здобувачів освіти з предмета «Англійська мова». На основі результатів дослідження автор доходить **висновку**, що англomовні освітні веб-сайти слід використовувати як для самостійного навчання старшокласників, індивідуальних чи групових занять з репетитором, так і як доповнення до базової навчальної дисципліни «Англійська мова» у закладах загальної середньої освіти.

Ключові слова: формування компетентностей, англomовна комунікативна компетентність, цифровізація освіти, освітній веб-сайт, предмет «Англійська мова».